FONDITA en 1908, TRIA SERIO
31a JARO - N° 219. Jun-Julio 1963

REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO
FRANCA ESPERANTISTO

U.F.E., 34, rue de Chabrol, Paris Xe — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Téléphone : PRO. 55.03

55-A NACIA KONGRESO

(Kliŝo : « *Indépendant* »).

EN PERPIGNAN

FRANCA ESPERANTISTO

REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO

OFICIALA ORGANO DE U.F.E. (Unio Esperantista Franca)

34, Rue de Chabrol, Paris X^e^ - C.C.P. 855-35 Paris

Secrétariat :

Mlle Y. PAULIER. - Le Secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h. à 12 h. et de 14 à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre une enveloppe timbrée à votre adresse. - **Pour tout envoi d'argent, précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.**

Pour toute demande de renseignements, prière de joindre **une enveloppe timbrée avec l'adresse.**

Rédaction :

M. Jean THIERRY, U.F.E., 34, rue de Chabrol, PARIS X^e^. Tél. : PRO. 55-03.

Tous les articles et communiqués ne peuvent être acceptés qu'aux conditions suivantes : **être toujours dactylographiés** sur un seul côté de la feuille, avec une marge des deux côtés du texte et un **double interligne.** Ainsi seulement ils seront insérés. Tous les articles **ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.**

Les textes envoyés doivent être aérés, lisibles, correctement présentés et rédigés. S'il s'agit d'informations concernant le Mouvement français, elles doivent être obligatoirement rédigées en Espéranto.

Prière d'envoyer des clichés et non de simples photos.

La rédaction se réserve le droit de corriger les textes reçus, qui doivent être aussi brefs et concis que possible.

I. — Cotisation nationale à l'UNION FRANÇAISE pour L'ESPERANTO (U.F.E.)

Par ses statuts, l'U.F.E. est une union de sociétés déclarées et ne doit recevoir en principe de cotisations que de celles-ci. Toutefois, lorsqu'un Centre Culturel ou une Fédération n'existe pas encore dans une région, l'U.F.E. accepte de recevoir les cotisations annuelles de membres isolés sur les bases suivantes :

MEMBRE BIENFAITEUR ...	**50 NF.**	Ces membres reçoivent la revue « FRANCA ESPERANTISTO »
« **DONATEUR** à....	**25 NF.**	
« **TITULAIRE**	**12 NF.**	
« **DONATEUR**	**25 NF.**	
« **JUNIOR** (**) (18 à 21 ans)	**6 NF.**	
MEMBRE ADHÉRENT	**3 NF.**	Ces membres reçoivent un bulletin d'information en français
« **ETUDIANT et JEUNE**	**1,50**	

Tous les membres reçoivent la carte de l'Association Espérantiste Universelle indiquant leur appartenance à l'U.F.E. et à telle Fédération ou Société, ainsi qu'une vignette annuelle à coller.

Abonnement seul à la revue « FRANCA ESPERANTISTO » : France : 8 NF. — Etranger : 10 NF.

II. — Supplément pour UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO (U.E.A.)

MEMBRO JARLIBRO (MJ) reçoit l'annuaire de l'U.E.A. (*)	**10 NF.**
« **ABONANTO** (MA) reçoit l'annuaire de l'U.E.A. et « Esperanto » (*)	**20 NF.**
« **SUBTENANTO**	**30 NF.**
SIMPLA ABONO AL « ESPERANTO »	**15,50**

(*) Les cotisations des jeunes jusqu'à 21 ans sont réduites de moitié.
(**) Les jeunes sont priés d'indiquer leur date de naissance.

Donacoj

S-ro EPSTEIN	5,00
Anonimulino (Asnières)	2,00
Anonimulino (St-Ouen)	1,50
S-ro BLANC	5,00
S-ro Pol DENIS	5,00
S-ro DETTWILLER	1,00
S-ro TISON	50,00
S-ino VINCENT	0,70
S-ro LENTAIGNE	3,00
S-ro COUPEAU	5,00
S-ro BOULOGNE	4,50
F-ino LEPINTE	1,00
Anonimulo P. et T.	5,00
S-ro FENEYROL	1,95
S-ino LAVALLEE	1,00
S-ro BONVOISIN	5,00
S-ino BODARD	0,50
S-ro DALICHAMPT	8,50
S-ro MOULIER	3,00
S-ro BRENDER	10,00

Subtenantaj Membroj

S-roj STUIT Marc, EPSTEIN, DALIER, F-ino PECHE, D-ro Jean MAILLARD, S-ro Jean-Paul GUILLOT, F-ino ROLLEE.

ESTIMATA LEGANTARO

En la fino de majo devis aperi por la 55-a nacia kongreso unu plia numero sub la redaktoreco de s-ro P. Petit. Bedaŭrinde ĉe la komenco de junio la presisto ankoraŭ ne ricevis la presotaĵon, kiu estis sendita de s-ro P. Petit la 22-an de majo. Pro tiaj cirkonstancoj ni devis rapidege kombini — surbaze de la kongresaj raportoj kaj de disaj elementoj retroveblaj en la gazeta arkivo — la nunan numeron, kies karakteron iom heterogenan vi bonvolos ne atenti.

LA REDAKTORO.

Supplément au numéro 219 de FRANCA ESPERANTISTO

Bulletin Trimestriel d'Informations

Rédaction : Dr G. MAILLARD, 14, rue Ravon, Bourg-la-Reine (Seine).
Administration : Union Française pour l'Espéranto, 34, rue de Chabrol, Paris-10e.
N° 2 AVRIL - MAI - JUIN 1963

La Semaine Culturelle de Pâques 1963

MAISON CULTURELLE DES ESPERANTISTES FRANÇAIS
Château de Grésillon - BAUGÉ (M.-&-L.)

Semaine organisée sous le Patronage du Ministère de l'Education Nationale

Grésillon, Pâques 1963 : les participants et quelques conférenciers

COMITÉ D'ORGANISATION

Direction Culturelle : M. LLECH-WALTER, président de l'U.F.E., Professeur d'Esperanto dans 7 établissements scolaires (second degré) des Pyrénées-Orientales.

Direction Pédagogique : M. BLANC, vice-président de l'U.F.E. (Commission Scolaire), Directeur des Cours d'Esperanto aux Ecoles Normales de Bourges et Nevers.

Mme BLANC, directrice de Collège d'Enseignement Général.

Intendance : M. BABIN, professeur d'Anglais et d'Esperanto au Lycée de Rochefort.

M. et Mme MICARD, instituteurs honoraires, administrateurs du Château de Grésillon.

Les Conférenciers

DE L'ETRANGER :

M. le Docteur Lapenna, Professeur de droit international à l'Université de Londres, ex-Professeur à l'Université de Zagreb (Yougoslavie).

M. Michling, Ingénieur à Gottingen (Allemagne).

DE FRANCE :

M. le Docteur Albault, Membre du Comité directeur de l'U.E.A. (Association Espérantiste Universelle).

M. Blanc, Professeur d'Esperanto aux Ecoles Normales de Bourges et Nevers.

Mme Cheverry, Présidente du Centre Culturel Esperanto d'Angers.

M. Dettwiller, Ingénieur en électronique, à Grenoble.

M. Frangeul, Secrétaire du Centre Culturel d'Angers (Relations Internationales).

M. Garrigue, Professeur d'Esperanto à l'Ecole Normale Annexe, Marseille.

M. Guillaume, Ingénieur, Secrétaire général de l'U.F.E.

M. Llech-Walter, Professeur d'Esperanto au Lycée Arago et aux Ecoles Normales de Perpignan.

M. Motillon, Président du Centre Culturel Esperanto de Tours.

M. Petit, Président d'honneur de la Fédération Internationale des Universités Populaires.

M. Ribot, Diplômé d'études supérieures, professeur de langues.

M. Rousseau, Trésorier de l'U.F.E., professeur d'Esperanto à Paris.

M. Thierry, Membre de l'Institut Français d'Esperanto.

Les Participants

Une centaine, dont 51 stagiaires, futurs enseignants, élèves de cours d'Esperanto dans divers établissements scolaires, et bénéficiant d'une bourse de séjour et voyage gratuits offerte par l'U.F.E.

46 élèves de 11 Ecoles Normales :
- Aix (garçons et filles) ;
- Arras (garçons) ;
- Bordeaux (garçons) ;
- Bourges (filles) ;
- Lyon (filles) ;
- Marseille (garçons et filles) ;
- Nevers (garçons et filles) ;
- Perpignan (garçons et filles).

A titre exceptionnel, 5 futurs enseignants des lycées de : Angers, Cosne, Le Mans.

De nouveaux cours d'Esperanto s'étant ouverts en 1962-1963, dans les E.N. de Bar-le-Duc (filles), Grenoble (garçons et filles), Niort (filles), Versailles (garçons), nous offrirons des bourses en 1964, à des élèves de ces établissements.

-:- Le Programme de la Semaine -:-

Dimanche 31 Mars : ARRIVÉE DES STAGIAIRES.

Lundi 1er Avril :

9 h. : Réception des participants et réunion de présentation.

11 h. : M. Ribot : « Conseils pour la vulgarisation de l'Esperanto dans les milieux scolaires ». Thème de conférence.

16 h. : Cours et conversation.

17 h. : Poèmes et sketch (Les élèves de Perpignan).

21 h. : M. Blanc : « L'Espagne Méditerranéenne » (avec diapositives et bande magnétique synchronisée).

Mardi 2 Avril :

9 h. : Dr Albault : « Que doit-on savoir sur l'œil et ses maladies ».

11 h. : Dr Lapenna : Les bases de l'art de la parole en public.

16 h. : Conversation et chant.

17 h. : Ingénieur Michling : Gottingen, ville universitaire, et Gauss, le célèbre mathématicien allemand.

21 h. : M. Blanc : Autriche, admirable joyau de l'Europe Centrale (avec diapositives et bande magnétique synchronisée).

Mercredi 3 Avril :

9 h. : M. Garrigue : La Provence historique.

10 h. : Dr Lapenna : Formation des grandes langues classiques.

16 h. : Cours et conversation.

17 h. : M. Motillon : Vocation internationale de la Touraine (avec diapositives).

21 h. : M. Rousseau : Voyage illustré par route de Malmö à Paris.

Jeudi 4 Avril :

9 h. : Visite de Baugé.

16 h. : Conversation et chant.

17 h. : M. Garrigue : La Provence Littéraire.

21 h. : M. Rousseau : Des bords de la Vistule au brouillard d'Ecosse (avec diapositives).

Vendredi 5 Avril :

9 h. : Mme Cheverry : L'Anjou dans la vie et les œuvres de Rabelais.

10 h. : M. Thierry : Langue dramatique ou drame linguistique ?

16 h. : Cours et conversation.

17 h. : M. Frangeul : Rapsodie Tzigane.

21 h. : M. Petit : Le succès du Forum de Rome (bande magnétique, diapositives, film).

Samedi 6 Avril :

9 h. : M. Motillon : Rabelais. Vie et œuvres. Son influence.

10 h. : M. Llech-Walter : Les diverses méthodes d'enseignement de l'Esperanto.

11 h. : Ingénieur Detwiller : Signification de l'organisation de l'Euratom dans l'Union Européenne.

14 h. : Rédaction des rapports de la Semaine Culturelle par les stagiaires.

17 h. : Lecture des rapports. Conclusions.

18 h. : Programme récréatif : Poèmes et sketch (les élèves de Perpignan). Chants (tous les stagiaires).

21 h. : M. Guillaume : L'Angleterre devant le Marché Commun.

Dimanche 7 Avril :

Excursion aux Châteaux de la Loire : Visite de Chinon et maison natale de Rabelais.

LE RAPPORT DES STAGIAIRES

Dimanche 31 mars, la Maison Culturelle Espérantiste de Grésillon accueillait des élèves d'Ecoles Normales et aussi quelques lycéens de France.

N'étudiant la langue internationale que depuis quelques mois, nous avons été agréablement surpris par la facilité avec laquelle, dès notre arrivée, nous pouvions nous comprendre entre Espérantistes de tous les coins de France et même d'au-delà.

Dès le lendemain, après les présentations, M. Ribot nous a montré la place grandissante de l'Esperanto dans les milieux scolaires. Son exposé fut suivi de « La formation des grandes langues classiques » que nous présenta M. le Professeur Docteur Lapenna, éminent espérantiste, secrétaire de l'U.E.A., qui conclue en la nécessité d'un bilinguisme : langue nationale + langue neutre, commune à tous. Par sa propre expérience, il sait que l'Esperanto n'affaiblit pas le sentiment national. Il a eu maintes occasions de parler en public en différentes langues et constaté que l'Esperanto se prêtait tout aussi bien à l'art littéraire qu'à la rhétorique. M. Thierry, après une rétrospective du théâtre à travers les siècles, nous fit sentir combien l'Esperanto, par sa concision, sa sonorité, sa souplesse, convenait à merveille à l'art théâtral.

L'Esperanto a aussi son vocabulaire scientifique et technique, comme nous l'ont prouvé le Docteur Albault au cours de sa conférence, suivie avec beaucoup d'intérêt, sur « l'œil et ses maladies », et l'exposé sur « l'Euratom » de l'ingénieur Dettwiller.

Quant à l'histoire et la littérature, Mme Cheverry et M. Motillon nous ont évoqué les écrivains de Touraine et d'Anjou, et en particulier Rabelais.

M. Garrigue nous parla avec émotion et compétence de sa Provence natale. Ils nous fit apprécier le pittoresque de cette charmane province et le talent de ses poètes.

L'Esperanto facilite les échanges culturels internationaux ? Une preuve nous en fut apportée par l'ingénieur Michling, de Göttingen, qui nous présenta sa ville universitaire, insistant sur l'époque où y vécut Gauss, le célèbre mathématicien allemand.

Les Espérantistes ne craignent pas les barrières linguistiques. Ils voyagent à travers le monde entier d'où ils nous rapportent des témoignages visuels et auditifs. Ainsi M. Blanc nous présenta l'Espagne Méditerranéenne et l'Autriche, tandis que M. Rousseau nous fit parcourir « la route de Malmo à Paris » et nous transporta par l'image « des Bords de la Vistule aux brouillards de l'Ecosse ». Dans un exposé agrémenté d'extraits musicaux, M. Frangeul nous fit pénétrer le monde Tzigane, ses secrets et ses mystères.

Les cours de conversation qui nous réunissaient chaque après-midi, sous la direction de MM. Llech-Walter et Blanc, nous ont permis d'approfondir notre connaissance de la langue internationale et de la pratiquer. D'ailleurs, toute la semaine a été vécue en esperanto et toutes les conférences furent faites en langue internationale.

Nous souhaitons que de tels séjours se multiplient, réunissant de jeunes Esperantistes de tous pays, comme l'ont réalisé, l'an dernier, à Rome les Universités Populaires. D'autre part, nous nous engageons à faire connaître l'Esperanto, à le répandre, à l'enseigner, en suivant les judicieux conseils de notre président, M. Llech-Walter.

Rapport présenté par les stagiaires-élèves de l'Ecole Normale de la Nièvre, Nevers, et choisi parmi les comptes-rendus des normaliens répartis en 7 équipes de travail.

Un rapport en esperanto, rédigé par 2 stagiaires Robert Lloancy (Lycée Arago, Perpignan), Jacqueline Guyon (École Normale, Bourges), a été transmis aux principaux journaux internationaux publiés en esperanto.

Imp. Coconnier, Sablé (Sarthe)

PERPIGNAN

(Orientaj Pireneoj)

1-2 Junio 1963

Jam de vendredo vespere multaj gekongresanoj estis alvenintaj. Ne havante dum vendredo specialan programon, la plimulto uzis la okazon por viziti la urbon, kiu tre plaĉis al ĉiuj. Sabaton frumatene kelkaj izoluloj alvenis aŭtomobile. Sub la gvidado de la nacia Prezidanto, ĉiam sindona kaj afabla, kelkaj gejunuloj estis pretaj ĉe la stacidomo, por akcepti la plej gravan nombron el la gekongresanoj. Bedaŭrinde, la vagonaroj alvenis nur post du horoj da senpacienca atendo. Kaj ĉiuj kunvenis en la Urbdomo, (Salono Arago). Ili profitis la okazon por viziti Esperanto-Ekspozicion kaj ankaŭ du privatajn ekspoziciojn de artpentristoj en la antaŭĉambro de la Salono Arago.

Posttagmeze, afable gvidataj de sindonema Esperantistino, la gekongresanoj vizitis detale la faman kastelon de la Reĝoj de Majorko.

Je la 21-a la gekongresanoj kunvenis en « Sant-Vicens » por ĉeesti artan folkloran kunvenon. La Deputito-Urbestro de Perpignan ne povis veni, sed tamen li sendis oficialajn Delegitojn por reprezenti la urbajn instancojn (s-ron René Boudou kaj f-inon Claire Danoy). S-ro Gervais, departementa Direktoro de la porinstrua fako « Junularo kaj Sportoj », anstataŭis la Akademian Inspektoron. Ĉeestis ankaŭ s-ro Gaillard, Departementa Direktoro de la Poŝta Fako, kaj s-ro. « Majoralo » Karlo Grando, regiona estro de « Felibriĝo » (Asocio de Regionaj Poetoj). .. La Direktoj de artceramikejo Sant-Vicens, nome S-roj Firmin kaj Denis Bauby, akceptis kaj bonvenigis la gesamideanojn kaj ĉiujn geinvititojn kun grandega kaj tutkora afableco. Kaj, en la kadro tiel riĉe bela de Sant-Vicens, laŭvice dancistoj kaj muzikistoj malavare disdonis sian belan talenton. Oni povis aplaŭdi la mirindan folkloran Asocion « GAJAJ KATALUNAJ TROBADOROJ » (kies prezidanto kaj vera « kerno » estas s-ro. René Llech-Walter, ankaŭ prezidanto de U.F.E.). Oni ŝatis multe la muzikistojn de la « Cobla » (= folklora orkestro) Roquelaure.

Oni aplaŭdis same la gejunulojn de « Esbart Dansaire del Rossello » (Folklora Asocio de dancistoj). Kaj, en entuziasma etoso ĉiuj trinkis bonegajn vinojn de la regiono, dezirante la plenan sukceson de la Kongreso en la Urbo Perpignan.

Dimanĉon matene je la 8-a la katolikaj gekongresanoj venis multnombraj en la kapelon « Nia Sinjorino de Lourdes » por ĉeesti la meson speciale celebritan je la intenco de la kongrespartoprenantoj.

Unu el la gekongresanoj, Frato Marmou, legis la diversajn partojn de la meso kaj preĝis esperantlingve. Tiu ceremonio estis tute simpla sed kortuŝanta.

Je la naŭa komenciĝis la funkciado de la speciala Poŝtoficejo de la Kongreso.

(Kliŝo : « *Indépendant* »).

S-ro R. Llech-Walter, prezidanto de U.F.E. bonvenigas la tuluzajn gekongresanojn.

Multaj poŝtmarkkolektantoj aĉetis la poŝtkarton (pri la Str. Zamenhof), ornamitan per oficiala stampo de la Kongreso. Je la deka okazis la solena malfermo de la 55-a Nacia Kongreso de U.F.E.

Estis ĉirkaŭ 250 partoprenantoj.

Post la kunsido, la gekongresanoj kolektiĝis sur la belega « ramblo » (= promenejo), por la oficiala fotografado. — Poste, en mirinde familia etoso ili povis partopreni tute bongustan festenon en la granda salono de la Hotelo « RALLYE », tute proksime al la Ramblo. Je la deksesa rekomenciĝis la Kongreslaboroj.

Je la 18-a alvenis la Bulgaraj Delegitoj. Oni aplaŭdis ilin tondre. S-ro Llech-Water, per kortuŝantaj vortoj bonvenigis ilin en nia kongreso kaj en nia lando. La bulgara ĉefdelegito, samideano Valdi Valtchev, ege emociita, respondis per kelkaj frazoj tre simplaj sed tute amikaj, donante multajn pruvojn, ke en Bulgario oni sincere amas nian landon kaj la francan kulturon. Aplaŭdoj.

Je la 21-a en la Salono Arago, okazis arta vespero, dum kiu oni povis aplaŭdi la « Gajajn Trobadorojn » kaj la gelernantojn de « U.F.O.L.E.A. » (gvidataj de F-ino. Maguy Massina). Ili ludis plensukcese belan teatraĵon, nome : « La Heredaĵo Klodarek ». Poste, ili deklamis, esperantlingve poemojn de Baudelaire, monologojn de Schwartz kaj fablojn de La Fontaine, k.t.p...

La Bulgara Delegito rediris volonte amikajn parolojn honore al Esperanto kaj al Francujo. Oni tre aplaŭdis lin.
Unuvorte tiu festo estis tre plaĉa al ĉiuj kaj konis plensukceson.

La morgaŭan tagon la gekongresanoj aŭtobuse vizitis la Hispanan Katalunujon kaj precipe la « Costa Brava » kiu estas — oni scias tion —, mirinde bela.

Ili povis admiri la kastelon de « Peralada » kaj la ruinaĵojn (grekromiajn) de Ampurias, kaj aliajn vidindaĵojn.

La vetero, kvankam varma, estis belega kaj la ekskursantoj havis tiamaniere, post la fruktodonaj laboroj de la kongreso, bonegan okazon vivi almenaŭ dum kelkaj horoj en tiuj tiel rave belaj kaj pentrindaj pejzaĝoj.

Kaj por konkludi, la tuta kongreso estis plensukcesa.

R. G.

Propaganda Kampanjo 1963

Gajnis :

3586	S-ro Gaudoux (Beuvrages)	Vojaĝon al Sofio
1287	S-ro Duvette (Bourbourg)	Librojn (valoro 20 Fr.)
4755	S-ro Delbasty (Bergerac)	Librojn (valoro 20 Fr.)
3221	F-ino Gouttenoire (Charbonnière)	Librojn (valoro 10 Fr.)
4805	S-ro Nachin (Versailles)	Librojn (valoro 10 Fr.)

KULTURAJ VESPEROJ. — Sabaton kaj dimanĉon ni povis ĝui du belajn programojn. La unua en la ĝardenoj de la ceramika fabriko de « Sant-Vicens » konsistis en kanzonoj kaj dancoj belege prezentitaj de « La Cobla Catalane », « L'Esbart dansaïre del Rossello », kaj La Kompanio de l'Gajaj Katalunaj Trobadoroj. Sub la varma regiona ĉielo kaj en la kadro de lumigitaj ĝardenoj la folklora prezento dum la nokto kun muzikistoj kaj dancistoj en katalunaj vestoj restos por ĉiuj unika memoraĵo. Ŝprucis akvo en basenojn kaj eĉ vino de « Banyuls » en glasojn. Gratulon al la organizintoj. La dua okazis en la salono de la urbdomo. Ĝi komenciĝis per la unuaktaĵo de Mesnil « L'héritage Clodarec », ludita de lernantoj, kiuj sukcesis redoni vivon al la « propaganda » teksto. Poste dank'al La Kompanio de l'Gajaj Katalunaj Trobadoroj kaj al l' « U.F.O.L.E.A. » sub la gvidado de f-ino Maguy Massina, alternis — trafe prezentitaj de s-ro R. Llech-Walter — francaj kaj katalunaj kanzonoj kun esperantaj poeziaĵoj, interalie tradukaj pecoj de Ezopo, La Fontaine, C. Baudelaire. Krome skeĉo de R. Schwartz « Tipa Ekzemplo » estis bonege prezentita de s-roj R. Payrot kaj R. Lloancy. Nur unu rimarketo : ni bedaŭris la foreston de kelkaj esperantaj kanzonoj ; sed la tuto konsistigis rimarkindan kaj modelan programon, pro kiu ni varme gratulas nian prezidanton.

J. THIERRY.

El letero de la revuo « HOMO KAJ KOSMO » (9-3-63).

Ĉar U.F.E. estis unu el la unuaj landaj asocioj, kiuj subtenas la revuon eldonatan de la Astronomia Observatorio en Zagreb per rapida transdono de abonoj, la redaktantaro proklamis la francan asocion « Membro-Fondinto de la revuo ; kaj sekve ni ricevos tiun ĉi honore.

Reciproke ni sendas niajn bondezirojn, gratulojn kaj dankojn al ĉi tiu Revuo.

Ne faru same

S-ro Frank Kunze el Hamburg skribis al mi por anonci la trapason en Perpignan de la Studenta Esperanto-Klubo el Hamburgo la 20-an de Aprilo 1963.

Mi kunvokis la gazetistojn, organizis akcepton kun aperitivoj, mi kunvokis speciale la gelernantojn de nia Kultura Centro kaj de la Esperanto-Kursoj en Perpignan... k.t.p... kaj tute **fiaskis** la afero pro la neatendita trapaso **du tagojn antaŭ la fiksita dato kaj nokte !**

Tio estas nekontraŭdireble malpropagando, kaj tre malhelpas nian lokan kaj regionan agadon, precipe konsiderante, ke tio okazis en la sama momento, kiam ni tiel zorgeme preparis en nia urbo la organizon de nia nacia kongreso.

Tiu agmaniero estas tute bedaŭrinda kaj malkuraĝigas la tutan Samideanaron.

René LLECH-WALTER,
Loka, Regiona kaj Nacia Prezidanto.

Franca Fervojista Esperanto-Asocio

11, rue de Milan - PARIS 9e

BRITUJO. — 15-a Kongreso de Internacia Fervojista Esperanto-Federacio.

La 15a I.F.E.F.-kongreso okazis de la 11a ĝis la 16a de majo 1963 en Stoke-on-Trent (Staffordshire) sub la patronado de la urbestro S-ro T.W.B. Beddow, de S-roj Kavaliroj George Wade (Societo Wade Potteries) kaj Harold Clowes (administranto de la « Community Hall »), kaj de S-ro Charles R. Stuart direktoro de la Britaj Fervojoj (London Midland Region).

Pli ol 400 gefervojistoj el 16 landoj partoprenis ĉi tiun kongreson organizitan de la Stoke-anoj sub la gvidado de S-ro Horace Barks, inspektoro de la Britaj Fervojoj kaj ankaŭ magistratano.

Kvankam malpli impona ol tiu de 1962 en Budapeŝto (pli ol 1000 partoprenantoj), la kongreso en Stoke havis grandan sukceson dank'al niaj tieaj nelacigeblaj kolegoj, kaj dank'al la helpoj larĝe donitaj de la Urbo kaj de la Britaj Fervojoj.

Pluraj komisionoj studis la diversajn problemojn de la tagordo, nome : reorganizadon de la Internacia Federacio, en kies prezidanteco restas S-ro K.G.J. de Jong el Amsterdamo ; verkadon, tradukon kaj interŝanĝon de teknikaj artikoloj ; Raportoj pri la traduko de la « ĝenerala leksikono » de Unio Internacia de la Fervojoj ; finpretigon de la statutoj por la junuloj, kies nombro multe kreskas, ktp...

La fakprelego verkita de S-ro S.J. Pickard de la Fervoja Direkcio, temis pri la transmarkolaj servoj plenumitaj de la Britaj Fervojoj. El tio, necesas precipe memori, ke ĉi tie oni senpacience atendas la decidon pri la konstruado de la subŝanela tunelo, ĉar ŝipoj alproksimiĝas al la fino de sia ekonomia vivo. Aliparte, oni atente observas la evoluadon de novaj teknikoj en la navigado, kia la « over-craft », kiu iam eble povus certigi rapidan kaj komfortan transiradon de la markolo.

Intertempe okazis vizitoj kaj ekskursoj : vizitoj de potfabrikoj, ĝardenoj, muzeoj, ktp... kaj ekskursoj proksime al la fama radioteleskopo de Jodrell Bank, poste ĝis la feria urbo Buxton tra la valo de la Dove. Tiu ĉi lasta promenado tra la verda kamparo kaj la montetoj ege kontrastas kun la industria urbo Stoke-on-Trent. Sur la 85 km2 de la urbo disvolviĝis diversaj industrioj, de la porcelanaĵ — kaj fajencaĵ — fabrikoj ĝis la grandaj metalurgiaj uzinoj, dank'al la riĉa subgrundo (argilo, fero, karbo, ktp...), sed ankaŭ dank'al la saĝo de la loĝantoj : fakte, en 1910, 6 urbetoj kaj pluraj vilaĝoj tie unuiĝis por formi la grandan Stoke-on-Trent, kaj ebligi ĝian disvolviĝon. Oni nur povas gratuli pro la bona rezultato.

La 15an de majo estis inaŭgurita nova strato en la kvartalo Smallthorne. La urbestro akompanata de sia edzino malkovris la strattabulon « Esperanto Way » sub la aplaŭdoj de la kongresanoj kaj de multaj urbanoj. En la vespero, la brita televido dissendis raportaĵon pri tio, kaj fotoj kaj raporto aperis la morgaŭon en la gazeto « Evening Sentinel », kiu cetere ĉiutage publikigis anglalingvajn artikolojn pri la kongreso, kaj kolumnon da mond-novaĵoj en Esperanto.

La vesperoj ankaŭ estis tre agrablaj ; internacia balo ; koncerto ludita de 50 junaj gekantistoj ; folkloraj dancoj plenumitaj de lernejanoj kaj studentoj ; gimnastikaj demonstracioj de la virina « Ligo por Saneco kaj Beleco ». Fine la teatraĵo en esperanto « Drasta kuracado » donis al la ĉeestantoj la eblecon aplaŭdi la artistojn, la verkaĵon kaj la aŭtorinon F-inon Majorie Boulton, kiun ne plu estas necese prezenti.

Notinde estas ke Prof. Ivo Lapenna ĉeestis la malfermon de la kongreso. Lia festparolado estis tre interesa kaj el ĝi la fervojistoj, kaj eĉ aliaj, povos utile ĉerpi bonajn konsilojn.

Landudno, banurbo en la nordo de Kimrujo, estis la loko de la kongresfermo. Per speciala trajno la kongresanoj tien vojaĝis komforte, uzante la servojn de la bufed-vagono, aŭ rigardante la belegajn pejzaĝojn.

La reiro al la kontinento estis pli agrabla ol la irvojaĝo. Ni ja sub bela ĉielo traveturis la markolon sur la moderna « Côte d'Azur » anstataŭ la malnova « Shapperton-Ferry ».

La britaj fervojistoj bonege organizis ĉi tiun kongreson, kaj montris sian kapablon distri siajn invititojn. Ili plene rajtas ĉies dankemon.

La 16a IFEF-kongreso en 1964 okazos en Bruselo.

Raporto verkita de Blondeaux André.

Foire de Paris

Grâce à l'opportune émission de Radio Luxembourg et au prêt d'un électrophone de la Société « Philips », à laquelle nous adressons nos vifs remerciements, le stand a suscité cette année un grand intérêt auprès des visiteurs.

Plusieurs milliers de prospectus ont été distribués, et plus particulièrement aux jeunes : certains ignoraient l'existence de l'Espéranto.

Nous avons été en contact également avec quelques personnalités importantes dont l'attention avait été éveillée sur la Langue Internationale.

Ne désespérons pas de voir ce grain germer un jour et tirons-en la conclusion de poursuivre nos efforts dans une entente toujours plus grande.

L'Union Française pour l'Espéranto remercie tout particulièrement le Comité de la Foire de Paris, ainsi que toutes les bonnes volontés qui ont contribué à cette réalisation.

PROTOKOLOJ DE LA KUNSIDOJ

U.F.E.-KONSILIO la 1-an de junio

La eksiĝonta konsilio kunsidis de la 17-a ĝis la 18-a kaj kvarono.

Ĉeestas la prezidanto : s-ro R. Llech-Walter, kaj la membroj : d-ro A. Albault, s-roj D. Chagnoux, V. Cugny, J. Chapellier, G. Gouget, F. Garrigue, J. Guillaume, R. Motto, J.-A. Rousseau kaj J. Thierry.

Senkulpiĝis per letero : s-roj J. Asquéry, d-ro Berlot, R. Blanc, f-ino C. Garrigue, s-roj L. Mahé, J. Manceau, H. Micard, G. Odent, G. Rougetet.

∴

1) Rajtigiloj. — S-ro F. Garrigue ricevis rajtigilon de f-ino C. Garrigue ; J. Thierry de s-ro L. Mahé ; J. Guillaume de d-ro Berlot kaj s-ro G. Rougetet ; s-ro R. Llech-Walter de s-roj J. Asquéry, R. Blanc, J. Manceau, H. Micard, G. Odent.

2) Baloto. — S-ro J. Thierry sugestas, ke estu proponita al la ĉef-kunveno komisioneto por kontroli la balotado kaj rajtigilojn ; oni konsentiĝas pri tri nomoj : J. Thierry, F. Garrigue kaj R. Motto.

3) Voĉnombro. — Estas interkonsentita unuanime ankaŭ la propono, ke validu por la baloto la voĉnombro de la membroj, kies kotizo atingis la centran oficejon ĝis du semajnoj antaŭ la balota tago.

4) Propono G. Gouget. — S-ro G. Gouget levas kelkajn kritikojn pri la statuto. S-ro J. Thierry respondas, ke tute ne eblas konsideri tiajn kritikojn en la nuna momento ; kaj li invitas la kritikanton precizigi siajn rimarkojn, por ke la nova konsilio povu ekzameni ilin dum la venonta jaro.

Protokolinto : J. THIERRY.

ĈEF-KUNVENO la 2-an de junio

Malfermante la kunsidon je la 10-a horo, la prezidanto R. Llech-Walter unue prezentas kaj salutas la sep reprezentantojn de la urbo, kiuj bonvolis ĉeesti la malfermon de nia kongreso : s-ro Gigot, departementa arkivisto kaj reprezentanto de la Prefekto ; s-ro Toraille, akademia inspektoro ; s-ro De Bezombes-Singla, prezidanto de la tribunalo ; s-ro Gaillard, departementa direktoro de Poŝtoj ; generalo Villaroŝ, departementa prezidanto de la Ruĝa Kruco ; s-ro Gervais, departementa inspektoro pri la « Junularo kaj sportoj » ; C. Grando, « majoralo de la Felibra ».

Poste li dankas la personojn, kiuj akceptis eniri en la patronan komitaton kaj senkulpigas la urbestron, s-ro Alduy, bedaŭrinde retenitan de siaj okupoj, kaj salutas la delegitojn de la Barcelona grupo, inter ili s-ron Francesc Vila.

Tiam venas la legado de la telegramoj kaj leteroj : salutoj kaj bondeziroj de U.E.A., de la Barcelona Kulturdomo, de la Atoma Grupo en Grenoblo, de s-ro Dalmau kaj de la Bulgaraj reprezentantoj (kiuj malfruas). Fine estas anoncita la ebla vizito de Lia Episkopa Moŝto Monsinjoro Bellec.

Antaŭ ol ekekzameni la diversajn raportojn, s-ro R. Llech-Walter prezentas al la ĉeestantaro ĵus alvenintan numeron de « Courrier de l'Unesco », kiu enhavas tripaĝan artikolon pri la Lingvo Internacia kaj bildojn pri desegnoj de Boticelli, kiuj estas destinitaj por ilustri tradukon en Esperanto de « La Divine Comédie ».

S-ro P. Petit, vicprezidanto de la Popol-Universitatoj, salutas la kongreson en la nomo de la prezidanto André Marie. La propagando nun plifaciliĝis en ĉi tiu movado. Post la eksperimento en Romo kaj sekve de la studosemajno en Grésillon pluraj gvidantoj de la Popol-Universitatoj esprimis la deziron lerni nian lingvon. S-ro André Marie decidis malfermi kurson en la teknika lernejo de Barentin. Aplaŭdo de la ĉeestantaro gratulas P. Petit pro lia tiea bonega laboro.

Tuj poste S-ro R. Llech-Walter dankas la urbajn oficialulojn ; kaj por kontroli la voĉdonojn oni nomas komisionon (s-roj J. Thierry, F. Garrigue kaj R. Motto) : laŭ unuanima decido la voĉoj estos kalkulitaj laŭ la kotizoj pagitaj ĝis la 25-a de majo 1963.

Venas raporto de simpatia junulo de Perpignan, S-ro Robert Lloancy, kiu resumas la brilan laboron de la kultura semajno en Grésillon, en kiu partoprenis kvindek gejunuloj. Tondra aplaŭdo sekvas ĉi tiun raporton. Pri la jarraporto S-ro Guillaume reliefigas kelkajn punktojn kaj proponas respondi al demandoj.

S-ro Llech-Walter legas la raporton de S-ro R. Blanc pri la instruado en la lernejoj : la konkludo montras gravajn rezultojn.

S-ro Petit — kiu estis redaktoro de nia gazeto dum pluraj jaroj — anoncas, ke por la lasta fojo parolas en kunvenoj. Li ne povas akcepti kritikojn pro gramatikaj eraroj en la gazeto, ĉar eĉ la plej kompetentaj francaj samideanoj kelkafoje eraras kaj tro ofte uzas neologismojn ne bezonatajn, kiuj komplikigas la lingvon, dum ĉi tiu devas antaŭ ĉio taŭgi por la popolo. Krome li ne povas toleri stultajn cirkulerojn, kiuj ne estas indaj je nia movado. Li digne senkolere forlasas la salonon.

S-ro G. Gouget deziras paroli pri la statuto, sed oni revokas la tagordon.

D-ro A. Albault klarigas la celon de la franca bulteno kaj petas helpon de ĉiuj grupoj. Kaj finas la matenan laboron la raporto de S-ro G. Gougetet pri la Informa Fako. Unuanime la ĉeestantaro gratulas lin kaj S-inon Bodard, kiu ne povis veni pro la deĵora laboro en la Esperanta Budo de la Pariza Foiro.

∴

Post gaja bankedo ni kunvenas denove je la 16-a horo.

S-ro Thierry klarigas la metodon por la voĉdonado (vid. komisionan protokolon).

S-ro J.-A. Rousseau raportas pri la financoj kaj substrekas kelkajn gravajn ciferojn, inter ili la deficiton de nia gazeto. Li insistas, por ke ni faru nian eblon por abonigi pli grandan nombron. La prezidanto legas la raporton de la du kontrolantoj s-roj Dabezies kaj P. Royer. S-ro Jullien esperas la plibonigon de « Franca Esperantisto » dank'al diversaj eminentuloj kaj eble s-ro Bidoit. S-ro R. Llech-Walter respondas, ke ĉiam oni aŭdis kritikojn pri « Franca Esperantisto » kaj en lia tempo kaj en tiu de s-roj A. Ribot kaj de J. Thierry.

La prezidanto petas voĉdonadon pri la diversaj raportoj. Ĉiuj delegitoj akceptas krom d-ro Tortel, kiu por la orienta federacio preferas sin deteni.

Venas la raportoj pri fakoj kaj sekcioj.

S-ro G. Gouget anoncas, ke li ricevas subvencion de la Franca Kampadista Movado kaj estas je la dispono de la membroj por informoj pri tiu ĉi agado.

S-ro L. Angevin legas la raportojn de s-ro Bachelier por la protestanta fako.

Oni legas la raporton de s-ro G. Rougetet pri agado en Rotario kaj en la Franca Komitato de « O.N.G. ».

F-ino Clavier legas leteron de s-ro R. Levin pri propagando en komercaj medioj.

S-ro J. Guillaume opinias la agadon ĉe la junulgastejoj fiasko. Tamen s-ro Volpeliere mencias, ke unu junulgastejo eldonis propagandilon en kvar lingvoj, inter ili Esperanto.

S-ro J.-A. Rousseau mencias kelkajn rezultatojn en la filatela medio.

La raporto de s-ro Motillon pri la gazetara servo estas tre kontentiga kaj estos sendita al la estraro de U.E.A.

Koncerne al Franca Esperanto-Instituto s-ro J. Thierry prezentas la raporton de prof. G. waringhien pri la ekzamenoj, la lingvokontrolado, kaj la novaj interkonsento kaj komitato. Krome li respondas al la aludoj faritaj de s-ro P. Petit pri la neologismoj : ĉu ne kurioze konstati, ke unuflanke la propre diritajn neologismojn enŝovas ĝuste la orientanoj, kaj aliflanke por certaj personoj estas nomata neologismo ĉiu vorto, kiu ne apartenas al ilia propra vortoprovizo ?

Sekve de la klopodoj de s-ino Bodard kaj invito de la Pariza Foiro la Pariza Federacio invitas la Nacian Kongreson por Pentekosto de la venonta jaro.

Oni notas la inviton de s-ro Llorens por internacia semajno de gejunuloj en 1964.

Pri la jara plano s-ro R. Llech-Walter mencias la faritan agadon kaj substrekas la laboron faritan de f-ino Y. Paulier, (kaj la Kongreso deziras speciale gratuli ŝin) ; li esperas, ke s-ino Bodard zorgos pri la klopodoj koncerne la naciajn subvenciojn.

S-ro G. Gouget deklaras, ke li aŭdis kritikojn pri la nuna stato de nia statuto kaj ĉar li mem estas konvinkita, ke ĉi tiu statuto ne respondas al la dezirinda formulo por nia asocio, li petas de la ĉefkunveno, ke en la venonta jaro la konsilio konsideru la eblecon de plibonigo, kiun li estas preta studi kaj prepari. Konsentite.

REZULTATO DE LA VOĈDONO - Ne voĉdonis 127 - Sin detenis 81. — D-ro Albault André, 1313 ; s-ro Blanc Roger, 1313 ; s-ino Coulon-Bodard, 1164 ; s-ro Asqueri Jean, 1313 ; s-ro Bidoit Edmond, 1312 ; s-ro Cugny Pierre, 1313 ; d-ro Berlot Pierre, 1311 ; s-ro Chagnoux Daniel, 1313 ; f-ino Garrigue Chr., 1313 ; s-ro Bernard Roger, 1313 ; s-ro Chapellier Jean, 1312 ; s-ro Garrigue F., 1313 ; s-ro Giloteaux Lucien, 1313 ; s-ro Manceau Jacques, 1313 ; s-ro Rougetet Gabriel, 1312 ; s-ro Gouget Gaston, 401 ; s-ro Micard Henri, 1313 ; s-ro Rousseau Jack-André, 1313 ; s-ro Guillaume Jean, 1240 ; s-ro Motto Roger, 1313 ; s-ro Thierry Jean, 1313 ; s-ro Llech-walter René, 1312 ; s-ro Odent Georges, 1313 ; s-ro Mahé Jacques, 1313 ; s-ro Ribot André, 913.

U.F.E. - KONSILIO la 2-an de junio

Tuj post la ĉefkunveno okazis konsilia kunsido sub la prezidado de s-ro Chagnoux Daniel.

1) Nova estraro. — Prezidanto : s-ro R. Llech-Walter ; vicprezidantoj : d-ro A. Albault, s-ro R. Blanc, s-ro D. Chagnoux, s-ro G. Rougetet ; ĉefsekretario : s-ro J. Guillaume ; kasisto : s-ro J.-A. Rousseau.

2) « Franca Esperantisto ». — Kun komitato da kunlaborantoj, inter ili d-ro A. Albault, s-roj R. Bernard, M. Duc-Goninaz, L. Laurat, P. Royer, J.-A. Rousseau, R. Schwartz kaj prof., G. Waringhien, s-ro Jean Thierry proponas sin kiel redaktoron. Akceptite.

La junia numero estos kiel antaŭvidite presita kaj la julio-aŭgusta ofsetita. La septembra estos presita kun aldono de la franca parto.

3) Venonta kunsido. — Ĝi okazos la 7-an de septembro en Grésillon.

4) Studperiodo de U.F.E. en Grésillon. — Ĝi estos gvidata de s-ro Bourdelon.

5) Statuto. — Estis transsendita la alvoko de s-ro G. Rougetet al la diversaj federacioj ; s-roj Cugny kaj Bourdelon deklaras, ke la statutoj de iliaj federacioj estos baldaŭ regulaj.

Protokolinto : J. GUILLAUME.

PRIBALOTA KOMISIONO la 2-an de junio

La komisiono aparte kunsidis de la 9-a 30 ĝis la 10-a.

Estis kontrolitaj :

1) la nombro de la kandidatoj,

2) la rajtigiloj de la federaciaj delegitoj kaj de la konsilianoj,

3) la voĉnombro de la federacioj.

Sume voĉdonos f-ino O. Albault por la tuluza federacio kun 71 voĉoj ; s-ro Baudat por Centra Montaro kun 200 voĉoj ; s-ro Contard por la norda federacio kun 57 voĉoj ; s-ino Cugny por la burgonja kun 43 voĉoj ; s-ro Gendre por Langvedoko kun 216 voĉoj ; s-ro Julllien por la provenca, sud-okcidenta kaj centra federacioj kun 279 voĉoj ; s-ino Lacombe por la pariza federacio kun 202 voĉoj ; s-ro Lemaire por la rodana kun 149 voĉoj ; s-ro Motillon por Luaro, Bretonio kaj « Poitou » kun 76 voĉoj ; d-ro Tortel por la orienta federacio kun 81 voĉoj.

Forestas Normandio, la nord-orienta federacio kaj « Franche Comté », entute 127 voĉoj.

Protokolinto : J. THIERRY.

RECENZOJ

La fremdlingva eldonejo de Ĉinio eldonis kelkajn libretojn esperantajn por klarigi kaj bedaŭri la nunajn malakordojn inter la ĉina kaj la okcidentaj komunistaj partioj.

Jen la ĉefaj titoloj :

— *Proletoj de ĉiuj landoj unuiĝu por oponi nian komunan malamikon.*
— *La malakordoj inter kdo Togglliatti kaj ni.*
— *Leninismo kaj moderna reviziismo.*
— *Spegulo por reviziistoj.*
— *De kie venis la malakordoj (Respondo al kdo Thorez kaj aliaj).*

La tute speciala kaj nepre politika karaktero de tiaj verketoj ne ebligas al gazeto neŭtrala doni plian komenton.

⁂

« **TOM kaj TINA en la flugmaŝino** » — porinfana lernolibro verkita de s-ro O. Nederland — Dana Esperanto-Eldonejo — Prezo : 6 F.

« Tom kaj Tina », la esperanta lernolibro por infanoj, kiu aperis antaŭ du jaroj, akiris tiel grandan sukceson, ke ĝia eldonejo preparas duan eldonon. Krome la eldonejo tuj aperigis la duan parton, kiu estas titolita « **Tom kaj Tina en la flugmaŝino** ». Ni esperas, ke ĉi tiu ricevos la saman sukceson kiel la unua. En ĝi ne plu troviĝas vortlisto : la lernanto mem devas enskribi la alfabetan vortareton laŭ la vorta provizo de ĉiu ĉapitro. Humorplenaj desegnaĵoj faritaj de la aŭtoro mem igas ĉi tiun libron vere alloga por la infanoj.

LEGREE.

⁂

« **ŜIPESTRO RAKONTAS** » — originale verkita de la kapitano F.T. Lundquist — 72 paĝoj — Eldona Societo Esperanto — Malmo — Prezo : F. 8,50.

Ĉi tiu ŝipestro, nun emerita, rakontas siajn travivaĵojn sur ĉiuj maroj, kiam li estis junaĝa

En tiu tempo li estis ne kapitano sed junmaristo. La tiamaj ŝipoj ne havis motorojn : ili estis velŝipoj, kaj la laboro por disetendi aŭ envolvi la velojn estis peniga. Ofte la ŝipestroj eĉ montris sin severaj, kruelaj kaj senkoraj.

La lingvo estas tre agraba, kvankam ĝi enhavas multajn maristajn terminojn. Ni bedaŭras, ke la aŭtoro komencis verki esperante nur kiam li atingis la respektindan aĝon de 80 jaroj (en 1962). Ni bondeziras al li longan vivon por ke li povu doni al ni aliajn librojn kiel ĉi tiu.

LEGREE.

FERDO ŠKRLJAC : FABLETOJ POR ETULOJ KAJ PLENKRESKULOJ. El la kroata tradukis Prof. Josip Velebit. Ilustrajoj de Ivan Večenaj. 16 x 16,5 cm. 48 p. Eld. Elementa Lernejo Rudeŝ, ZAGREB 1962. Prezo : 2,50 F. (Eldonkvanto : 4000 ekz).

Dulingva teksto, traduko fidela kaj eleganta de la konata esperantista poeto Josip Velebit, agrablaj ilustraĵoj en verda tono, kion ankoraŭ aldoni por rekomendi tiujn **Fabletojn** okversajn, en kiuj rolas la tradiciaj fablobestoj, sed kies enhavo ankaŭ plaĉos al la plenkreskuloj ? Eble kelkaj citaĵoj estos pli elokventaj, ol la recenza babilado :

Papago eklernis
du — tri vortojn —
kaj nun akre tondas
nur ĝia krio...
Ĝi orel-pikas
kriante — Estas,
estas mi fakul'
pri lingvoscio.
Virrato ekmordis
en tenej' senluma
novan poemaron
laŭdatan kun flamo.
La unuan gluton
elkraĉante kriis :
— pli dolĉis pri l'verko
farita reklamo.

La tradukinto timas la neologismojn (olda, rara...) kaj sisteme uzas adverbojn anstataŭ prepoziciaj formoj (**borde** = sur la bordo, k.s.). La oftaj elizioj estas en kelkaj kazoj ĝenaj (« kolor'respondis », « ĉe l'vetkur' mondskala »...) : oni ne forgesu, ke versoj devas esti laŭtvoĉe legataj.

Michel DUC GONINAZ.

Koncerne la recenzon pri « PROVERBARO DE ZAMENHOF » komunikas s-ro Max Petitjean, profesoro en Fribourg (Svisujo) :

« En la recenzo estas dirite, ke nia Majstro ne tradukis proverbojn de orientaj popoloj. Sed mi scias, ke tion li volis fari en okazo de reeldono de la Proverbaro, ĉar oni retrovis provaĵojn en liaj dokumentoj. Pluraj el tiuj proverboj aperis en la bulteno « Nova Sento » en 1922 ; mi retrovis hazarde kolekton de tiu bulteno dum ordigo de dokumentoj en Genève. Mi kopiis ilin kaj sendas al vi, pensante, ke tiuj nekonataj proverboj de Zamenhof interesos viajn legantojn :

« Dum vi havas arkon, fidu ! » (Bengalujo).
« Riĉo ĉiam pavas » (Persujo).
« La rutino bezonas vipon » (Japanujo).
« Opeco en milito — kaŭzo por la paco » (Ĥinujo).
« La rosto de la kuiristo estas vidinda » (Ĥinujo).
« Cedas kato : venas vulpo » (Arabujo).

FRANCA ESPERANTO-INSTITUTO

Nova Interkonsento

1 — Franca Esperanto-Instituto estas lingva institucio komuna al U.F.E. kaj S.A.T.-Amikaro.

2 — Ĝia celo estas organizi la ekzamenojn kaj liveri la koncernajn diplomojn, kontroli la aperontajn aŭ re-eldonotajn lernolibrojn kaj vortarojn, kaj ĝenerale atenti la lingvonivelon en la eldonaĵoj kaj la lingvajn problemojn prezentiĝantajn fronte al la nacia lingvo.

3 — Ĝia komitato estas elektata, por du jaroj, de ambaŭ partoprenantaj asocioj proporcie al la nombro de la aktivaj kotizantaj membroj. Ĝi konsistas el 12 anoj. La prezidanto kaj la sekretario-kasisto estas elektataj de la komitato.

4 — Oni presos sur la diplomojn esperantan tekston ; sekvos la franca traduko. Oni indikos la internacian ekvivalenton de la diplomo. En la teksto de la diplomoj oni ne indikos la asocion, al kiu apartenas la kandidato ; sed tiu asocio restos libera surmeti, se ĝi volas, propran stampilon sur la diplomon.

5 — La Ekzamena Centro por la skriba parto de la « Kapableco » kaj por la « Pedagogia Atesto » konsistas el almenaŭ po unu membro de ĉiu organizo. Ili nepre devas posedi la Pedagogian Ateston.

6 — Koncerne la lingvokontroladon ĉiu komitatano de F.E.I. estos konsultata. Eventuale la komitatanoj povos delegi komisionon, kiu studos tiun aŭ jenan problemon.

7 — En okazo de gravaj elspezoj ambaŭ asocioj pagos proporcie al sia membraro.

8 — Asocio disiĝanta de la Instituto ricevos parton de la havaĵo proporcie al sia membraro de la tri lastaj jaroj, kompare al tiu de la alia asocio.

9 — La likvidiĝo de la Instituto povas esti decidita post unuanima interkonsento de la partoprenantaj asocioj post referendumo aŭ kongresaj aproboj.

10. — Ĉiu ŝanĝo en tiu ĉi statuto devas esti proponata de la komitato kaj aprobata de la partoprenantaj asocioj.

Parizo, la 31-an de marto 1963.

Nova Komitato

Prezidanto : prof. G. Waringhien.
Sekretario : s-ro R. Bernard.
Direktoro pri la ekzamenoj : s-ro P. Tardieu.

Membroj : d-ro A. Albault, prof. P. Babin, s-roj F. Baronnet, R. Blanc, A. Caudel, M. Duc-Goninaz, R. Levreaud, R. Michaud, kaj J. Thierry.

ĈU VIVPOVA ?

La 2-an de septembro 1963 okazos en Strasbourg la 3-a kongreso por la **vivanta.** Ni alportas en la debaton la jenan valoran ateston de Monsinjoro Louis Ferrand, Lia Ĉefepiskopa Moŝto de Tours, unu kompetenta praktikanto de la latina lingvo :

« Invitoj (dum la Koncilio) havas grandan lokon — ĝenerale tiun de la manĝoj — ĉar ili ebligas interkonatiĝon inter episkopoj en simpla kaj intima kadro. La francaj religiaj domoj helpas kun bonvolo kaj granda sindonemo al tiuj renkontiĝoj, kie laŭ komuna konsento la latina lingvo estas ĝenerale forlasita je la profito de ia speco de esperanto surbaze (almenaŭ por mi) de la lingvoj franca kaj itala kun iomete da hispana kaj angla... ».

(El ĉefepiskopa letero de la 2/12/62 aperinta en « La Semaine Religieuse »).

Sen komento pri la vanaj klopodoj revivigi la antikvan lingvon de Cicerono !

ESPERANTO-TENDARO ĉe la BALTIKA MARO

La Hamburga Esperanto-Junular-Klubo aranĝas kampadon en la fama banloko Grömitz de la 27-a de julio ĝis la 11-a de aŭgusto.

La kotizoj inkluzivas la luadon de la tendoj kaj ĉiujn manĝojn :

— kiu restas malpli ol unu semajnon, pagas 4,90 gm. (16,3 stelojn) ;

— kiu restas pli ol unu semajnon, pagas nur 4,75 gm. (15,8 stelojn) - tage. Pri detaloj kaj aliĝiloj skribu al : Hamburga Esperanto-Junular-Klubo, 2 Hamburg-Schnelsen, Burgwedel 6.

—o—

Gelernantoj el ESPERANTISTA JUNULARO DE « CAMPO GRANDE » (Instituto Barcelos Domingos - Rua Gianerini 25 - Campo Grande - Guanabara - Rio de Janeiro - Brazilo) atendas gekorespondemulojn.

Analyse de la Langue Anglaise

par le Professeur YENRUB

De temps en temps on rencontre des critiques de l'Esperanto écrites par des personnes (même des linguistes) qui, semble-t-il, ne l'ont jamais appris à fond, n'ont jamais eu l'occasion d'écouter une conversation entre espérantistes, n'ont jamais lu un livre en Esperanto ou même n'en ont jamais ouvert un dictionnaire ; mais qui, semble-t-il, n'ont fait que feuilleter un manuel élémentaire et regarder, sans essayer de les comprendre, des textes choisis au hasard.

Imaginons, que l'un de ces messieurs n'ait jamais eu auparavant connaissance de la langue anglaise et qu'il ait essayé d'écrire un article à son sujet *selon la même méthode. Voici ce que cela pourrait donner :*

Il y a peu de temps une nouvelle langue est parue sous le nom étrange d'English ou Inngliche.

Ses partisans soutiennent l'assertion fantaisiste et incroyable que dans certaines parties du monde, comme par exemple en Grande-Bretagne et en Amérique du Nord, il existe des personnes qui ont été jusqu'à l'apprendre et qui de temps en temps essaient de se comprendre à l'aide de ce code étrange.

Après avoir lu quelques textes et après presqu'une demi heure d'étude de l'ouvrage « English for beginners » je peux dire, sans hésitation, qu'aucun linguiste ne saurait, ne serait-ce qu'un moment, admettre les assertions de ceux qui se nomment « Englishmen » (prononcez : Amerikanz).

D'abord jetons un coup d'œil sur une conjugaison typique du verbe :

I give	*We give*
Thou givest	*You give*
He gives	*They give*

Quel mélange !

Au pluriel il n'y a aucune modification morphématique ; sans aucun doute il n'est pas possible de comprendre à la simple audition s'il sagit de la première ou de la troisième personne, à moins de s'aider du pronom. On devrait donc dire « The boys they give » pour être compris.

Voici un autre trait arbitraire de cette « langue » ; la même lettre « s », qui montre que le verbe est au singulier (he gives) et non pas au pluriel (they give), indique le pluriel du substantif (the boys) et non pas le singulier (the boy). Comment le commun des mortels pourra-t-il mémoriser cela ? Un bon linguiste pourra peut-être se souvenir de la règle, mais que pourrait donc faire celui qui n'a même pas conscience de la différence qui existe entre un substantif et un verbe ?

Les protagonistes de ce jargon sont si arrogants et si obnubilés que quelques-uns vont jusqu'à écrire : « I give » pour « je donne », à la place du seul correct « I gives » comme si le mot « I » était un pluriel !

Voyons donc les pronoms ; on dit « I give him it » mais « He gives me it » ; sans doute l'auteur du projet s'est-il senti obligé, en souvenir du latin, de créer un cas accusatif (que personne. sans doute, ne sait utiliser) ; mais il n'a même pas compris la différence entre l'accusatif et le **datif**.

Une autre inconséquence est ce qu'il est convenu d'appeler la table des corrélatifs :

somewhere	*anywhere*	*nowhere*
someone	*anyone*	*noone*
somehow	*anyhow*	*nohow*
something	*anything*	*nothing*

etc...

Sans doute est-ce logique ; mais l'esprit humain est loin d'être aussi logique. Celui qui parle l'English doit-il se promener avec cette table et la consulter avant chaque mot qu'il veut prononcer ?

Jetons un regard sur quelques spécimens typiques de la langue : « *She sells sea shells on the sea shore* » « *Peter Piper picked a peck of pickled peppers* », « *My grandmother has dropped her yo-yo in the mashed potatoes* ». Des mots monstrueux truffent chaque texte, comme par exemple : « *pseudoproantidisestablishmentarianisticality* » « *chiaroscuro* » « *ungetatability* » et une série interminable d'autres espèces de la même veine.

Naturellement, une telle langue (si on peut la nommer ainsi), quoique théoriquement possible, ne peut pas être utilisée dans la pratique ; on ne pourrait certainement pas traduire les chefs-d'œuvre de la liitérature mondiale.

Imaginez vous un peu qu'on essaye de mettre en « anglais » les œuvres de Voltaire, de Gœthe et de Turguéniev ou encore la Bible, comme le suggéreraient quelques obsédés ! Et ne parlons pas de littérature originale. Peut-être l'English est-il un jouet pour quelques intellectuels un peu fous (qui du reste, comme nous en avons bien peur, sont des anarchistes), mais si vous désirez une langue pour le continent Nord-américain, il serait plus réaliste d'étudier des langues comme le Hopi ou le Tchinuk, qui ont des traditions historiques et sont conformes aux besoins de la vie quotidienne. Et en tant que langue de la Grande-Bretagne, l'English a de sérieux concurrents, à savoir la langue de Cornouaille et le Mannois.

S.R. DALTON

(The Bristish Esperantist JAN 63, p. 3/4).

Traduit de l'Espéranto par le Traducteur de Service.

FRANCA KRONIKO

Kultura Semajno de la Francaj Popoluniversitatoj en Grésillon

De la 8-a ĝis la 14-a de aprilo okazis en Grésillon la unua kultura semajno de la francaj popoluniversitatoj sub la gvidado de s-roj Parent kaj Petit. La laboroj estis tre teknikaj ; sed laŭ la peto de pluraj delegitoj, ĉefe el Barentin kaj Rosny, okazis rapida kurso de Esperanto, ne antaŭfiksite en la programo. La oficialaj reprezentantoj de U.F.E. estis s-ino Guillaume kaj f-ino Aubrun.

J. G. I.

Hommage à Louis Bastien

Le 27 avril dernier, une délégation d'espérantistes et la famille du regretté Président Bastien se sont rendus sur sa tombe pour y déposer une plaque offerte par une souscription ouverte par l'U.F.E. avec le concours de l'U.E.A.

M. P. Petit prononça à cette occasion une allocution dont nous reproduisons l'essentiel comme nouvel hommage à Louis Bastien.

Mesdames, Messieurs, Karaj geamikoj,

Il y a deux ans, nous nous sommes retrouvés comme aujourd'hui, pour conduire notre ami, l'Intendant Général Bastien à sa dernière demeure.

Aujourd'hui, en toute simplicité, mais avec un cœur fervent, nous venons lui apporter l'hommage des deux grandes associations pour la diffusion de l'Espéranto, auxquelles il a apporté le meilleur de lui-même : l'Union Française pour l'Espéranto, dont il a été 24 ans administrateur et 20 ans vice-président et l'Association Universelle d'Esperanto dont il fut le Président International pendant 14 ans, de 1934 à 1948.

Quels que soient les mérites de Louis Bastien dans les diverses phases de sa vie, que ce soit dans sa profession ou dans son activité littéraire, nous ne pouvons oublier, puisque nous avons été, comme lui et en même temps que lui, l'un des délégués de la France au Comité International, combien la personnalité de Louis Bastien a marqué de son empreinte la direction du mouvement international pour l'Espéranto, dans cette période qui a précédé la seconde guerre mondiale, pendant celle-ci et pendant la période de résurrection du mouvement après la grande épreuve.

Certes, tous les membres du Comité International parlaient la même langue, mais chacun d'entre eux portait en lui ses origines, sa race, son pays, sa formation intellectuelle, l'Allemand voisinait avec le Français, le Japonais avec l'Argentin, le Suédois avec l'Espagnol, l'Anglais avec l'Italien. Chacun d'entre eux pouvait avoir une conception différente du monde et souvent les aspirations nationales, même confuses, rejaillissaient dans le comportement. Rares cependant étaient les frictions, car le génie de Louis Bastien consistait à faire naître des accords fructueux d'oppositions toujours stériles. Et le jour de ses 80 ans, lorsqu'il abandonna le marteau symbolique des présidents de nos assemblées, ce fut pour le remettre à celui dont il préparait l'avénement depuis 1934, à son Vice-président, le Suédois Malmgren, certain que le choix qu'il avait proposé permettrait la poursuite de son œuvre dans des conditions identiques.

......

Que le dépôt de cette plaque sur sa tombe soit pour tous ceux qui ont partagé ou qui partagent l'idéal de Louis Bastien un gage non seulement de déférente amitié, mais aussi la volonté affirmée de demeurer fidèle à la haute valeur de son enseignement.

FEDERACIO DE LA PARIZA REGIONO

La 27-an de aprilo okazis la ĉefkunveno de la Federacio. Post unuanima aprobo de la agada kaj financa raportoj, la prezidanto informis la ĉeestantaron, ke pro la cirkuleroj de s-ro G. Gouget li ne plu kandidatiĝos. La Federacio elektis novan Centran Komitaton : prezidanto, s-ro J. Guillaume ; vic-prezidantoj, s-ino Bodard kaj s-ro Gaudry ; ĉefsekretariino, f-ino Aubrun ; membroj, s-inoj Labatut kaj Lacombe, f-ino Suchareau, s-roj Leclerc, Sabatier, Rougetet, Thierry, Muffang, Omont, Flego ; kasisto, s-ro Rousseau.

La Federacio decidis principe inviti la nacian kongreson en Parizo por 1964 dum la Pariza Foiro. S-ro Gaudry kaj eventuale s-ino Lacombe oficiale reprezentos la Federacion en la ĉefkunveno de U.F.E. en Perpignan.

PARIZO.

La 1-an kaj 2-an de la pasinta decembro okazis en la fervojista salono de la strato Traversière la ĉefkunveno de la franca sekcio de la Fervojista Asocio (IFEF). Sabaton vespere distra vespero antaŭis la laborajn kunsidojn : en la unua parto estis varieteoj organizitaj de muzika grupeto, kaj en la dua la unuaktaĵo de Joto « Grava Kunsido ».

FEDERACIO DE CENTRA MONTARO

La jara kongreso okazis en Nevers la 5-an de majo en urba teatro kun la partopreno de pli ol 210 membroj, inter ili pli ol cent gejunuloj, ĉiuj membroj de U.F.E. Prezidis s-ro Dumas, akademia inspektoro, kiu samtempe reprezentis s-ron la Prefekton ; ĉeestis majstro Ramey, la urbestro ; la debatojn kondukis s-ro Chagnoux, federacia prezidanto.

Post la kutima malfermo s-ro Chaumereuil por Cosne, s-roj Gitton por Vierzon, Tournecuillert por Nevers, Baudat por Moulins, Blanc por Sancoins, Renon por Montlucon-Commentry, Courtinat por Vichy, Brelarut por Clermont-Ferrand, Mayet por Thiers, informis la kongreson pri la agado de la diversaj centroj, grupoj aŭ urboj.

Entute 17 kursoj okazis en 1962-63 en la lernejoj de la federacia teritorio, kaj ankaŭ kvar publikaj kursoj. Geseminarianoj de Bourges kaj Nevers raportis pri la agado en siaj lernejoj, pri la semajnoj de Grésillon kaj la Roma Forumo. S-ro R. Blanc, vic-prezidanto de U.F.E., faris pri la kursoj en lernejoj raporton, kiu elmontras la viglecon de nia movado.

Post la bankedo la geseminarianoj de Nevers kaj

Bourges kun studentoj de Cosne kaj Sancoins donis al ni tre belan kaj artan feston kun muziko, rakontoj, dancoj kaj skeĉoj en esperanto. S-ro la Urbestro tiel entuziasmiĝis pri la Lingvo, ke li tuj decidis uzi ĝin por la ĝemeligo de Nevers kaj Koblenz, kiu okazos post kelkaj monatoj.

Sume bonega tago, pro kiu ni varme dankas ĉiujn organizintojn.

PROVENCA FEDERACIO DE LA KULTURAJ CENTROJ DE ESPERANTO

La XXIX-a kongreso okazis la 28-an de aprilo en la urba teatro de Hyères sub la prezidado de s-ro Salles. Sinsekve raportis s-roj Jullien por Aix, Pazzini por Nice, Motto por Avignon, Colney por Gap, Gasse por Hyères, Amat por Toulon, Saretto por Marseille, kaj fine la federacia kasisto s-ro Bourdelon, kiu insistis por ke la grupestroj instigu la klubanojn 1° fariĝi samtempe membroj de la loka centro, de la regiona federacio, de la nacia unuiĝo kaj de la internacia asocio (U.F.E. kaj U.E.A.), 2° pagi ĉiujn kotizojn kaj abonojn pere de la federacio.

La ĉefa punkto de la tagordo estas la reorganizo de la federacio surbaze de la leĝo de 1901. Post diskutado la federacio fariĝas « Fédération de Provence des Centres Culturels d'Esperanto » kaj enhavas la departementojn « Alpes-Maritimes, Basses-Alpes, Bouches-du-Rhône, Corse, Hautes-Alpes, Var, Vaucluse ». Estis unuanime balotitaj dek-kvin membroj por la konsilio. Kvar proponoj el Aix-en-Provence estis ekzamenitaj kaj post debato aprobitaj unuanime. Elekto de kongresurbo por 1964 fariĝis inter Grasse kaj Nice. S-ro Jullien estis rajtigita unuanime por reprezenti la provencan regionon en la debatoj de la 55-a nacia kongreso.

La nova konsilio estas la jena : prezidanto, s-ro Marcel Jullien (Aix) ; vic-prezidantoj, s-roj Roger Motto (Avignon), René Debernardi (Nice) ; sekretario, s-ro Paul Saretto (Marseille) ; kasisto, s-ro Honoré Bourdelon (Marseille) ; membroj, f-ino Simone Gaillard (Avignon), s-roj Lucien Amat (Toulon), Louis Apcher (L'Isle-sur-la-Sorgue), Gabriel Batailler (Aix), Jean Duthilleul (Briançon), François Garrigue (Marseille), Georges Maigret (Bastia), Auguste Mathis (Solliès-Ville), Norbert Pazzini (Nice), Meliton Salles (Hyères).

Fine okazis inaŭguro de « Avenue Zamenhof » kaj vizito de la instalaĵoj de s-ro Salles.

DEZIRESPRIMOJ UNUANIME APROBITAJ

1. — Por la internacia korespondado oni uzu ĉu stelojn anstataŭ unu respondkupono.

2. — U.E.A. faru — pere de la ĉefaj gazetoj — enketon pri la nombro de *abonontoj* je « Kuriero de Unesko ».

3. — En la Universala Kongreso oni vendu la poŝtkartojn ne pli multekoste ol en la urbo.

4. — Pro oportuneco por la uzontoj oni eldonu la teknikajn terminarojn ne en la jarlibro sed aparte.

FEDERACIO « CENTRE-OUEST »

La 21-an de aprilo kunvenis en la Esperanta Kulturdomo de Kastelo Grésillon reprezentantoj de esperantistoj el diversaj departementoj de la regiono.

Estis decidite starigi federacion de U.F.E., kiu entenas la jenajn departementojn : « Maine-et-Loire, Sarthe, Mayenne, Loire-Atlantique, Indre-et-Loire, Deux-Sèvres, Vienne, Loir-et-Cher, Eure-et-Loir, Vendée ».

La sidejo de la federacio estas fiksita en Grésillon, kaj la estraro estas la jena : prezidanto, s-ro Micard ; vic-prezidantoj, s-roj Turbellier (Le Mans), kaj Motillon (Tours) ; sekretariino, s-ino Cheverry (Angers) ; kasisto, s-ro Frangeul (Angers) ; estraranoj, s-roj Michel (Le Mans), Aude (St-Avertin), Métivier Victor (Lézigné), Genet (Le Pellerin).

Ĉiuj esperantistoj de la regiono, kaj tute speciale tiuj de la departementoj « Vienne, Vendée, Loiret, Loir-et-Cher » ne reprezentitaj dum la kunveno, povos rilati kun s-ino Cheverry, 11, Résidence de Strasbourg, rue Gustave-Mareau, Angers.

RODANA FEDERACIO

Okazis tre bela kongreso en Vallon-Pont-d'Arc, mondanigita urbo, majstre regata de s-ro Ageron, urbestro kaj esperantisto, kiu *esperantlingve tute libere* alparolis la kongresanojn (150 partoprenantoj).

Estis eldonita belega kolorpoŝtkarto, kiu montras la kampadejon « d-ro Zamenhof ». Sendo nur kontraŭ antaŭpago : po 1 ĝis 10, 1 Fr ; po 10-50, 0,50 ; po 100, 0,40. Grupoj kolektu mendojn kaj skribu al Vivara Stelo, C.C.P. Lyon 4480-41.

JUS APERIS

1. — La libro, kies reeldonon ĉiu atendis de multaj jaroj :

LINGVAJ RESPONDOJ KONSILOJ KAJ OPINIOJ

de D-ro L.L. Zamenhof

en nova prezento de Prof. Waringhien, kun reklasifo kaj indekso — prezo 7,50 F., bindita 10,30 F. — Ĝi estas la nepre necesa komentario por plene posedi la « Fundamenton » ;

2. — La kurso, al kies metodo per diskoj jam de longe multaj sopiris :

TRA LA MONDO de S-ro A. Ribot

en sep kajeroj (prezo 45 F.) kaj ses mikrokanelaj diskoj (prezo 40 F) ; la diskoj estis registritaj de diversnaciaj esperantistoj, la kajeroj estas bele presitaj per du koloroj kun ilustraĵoj de P. Toutut.

Ambaŭ verkoj estas eldonaĵoj de « Editions Françaises d'Esperanto », 11, rue Paul-Vergnes en Marmande (Lot-et-Garonne), — kiu eldonejo pli kaj pli elstariĝas per bonegaj produktaĵoj, inter ili la vortaro « Français-Esperanto » de Roger Léger kaj André Albault.

Ambaŭ verkoj estas haveblaj en la Centra Oficejo (34, rue de Chabrol, Paris-X^{e}).

—o—

FOTO-KONKURSO kaj **-EKSPOZICIO** okazos dum la 48-a UNIVERSALA KONGRESO ; konsulti la « Esperanto-Revuo-n » pri la regularo.

Du famaj verkistoj salutas vin.
D-ro K. Kalocsay kaj s-ro J. Baghy dum esperanto-ekspozicio en Budapeŝto (marto 63).

« La Verda Liro » havas membrojn en 26 landoj. Ĝi celas krei per esperanto internacian kontakton inter muzikemaj gesamideanoj kaj kulturi per diversspecaj muzikeldonaĵoj, surbendigoj, surdiskigoj, k.t.p. amikecon inter la esperantistaro de ĉiuj landoj. Ĝi celas i.a. organizi esperantistan muzikservon en ĉiuj kontinentoj, formi la muzikkvartetojn, muzikkonkursojn kun premioj, k.t.p.

Se vi iamaniere volas realigi niajn tre seriozajn projektojn, sendu per registrita letero vian adreson kaj viajn diversspecajn muzikkontribuajojn (kantoj kun notoj por pianoakompano, gitaro, akordiono kaj ankaŭ tekstoj por muzikkompono) al la fondinto mag. fil. Mieĉislav Zgorzewski, literatura publicisto, Wroclaw, 2 skrytka pocztowa 22, Pollando. La interesuloj ricevos informleteron pri la jam eldonitaj memorigaj muzikkartoj kun po unu provekzemplero kontraŭ tri int. poŝt. resp. kuponoj aŭ egalvaloro enneuzitaj memorigaj poŝtmarkoj de via lando.

—o—

GEJUNULOJ, la respondeculo de la Muelejoj de Metilernantoj alvokas vian helpon por esperantistigi siajn muelejojn. Juna kaj internacia medio. Facila laboro pri konstruado de gejunulaj libertempejoj. Malfermita al ĉiuj. Por informoj sin turni al : Moulins des Apprentis, Bonnat, Creuse.

LASTMOMENTE

Unu bruo trakuras en medioj kutime bone informataj. Laŭ diroj el serioza fonto estus nun produktata la unua filmo parolanta esperanton. La ĉefaj ludantoj estus famaj gekomediistoj de la Internacia Arta Teatro kaj unu de la Franca Radiodissendo. Aliflanke ĉi tiu filmo montrus kiel aliajn rolantojn, konatajn vizaĝojn — almenaŭ se oni povas fidi la ĉi-malsupran bildon, kiu kredeble fluas el la sama fonto.

Ni atendu.

SVELIGOJ KAJ RENVERSIGOJ DE LA TERKRUSTO

DE DANIEL BEHRMAN

Imagu dikan avenokaĉon, kies suprajo ŝveliĝas, kaviĝas kaj disloke fendetiĝas sub la efiko de konvektaj fluoj estigitaj de la varmo, kiun entenas la maso. Poste transapliku ĉi tiun fenomenon laŭ la skalo de nia planedo. Kiel la kaĉo la terkrusto ne restis rigida ; ĝi ŝveliĝis kaj kaviĝis sed dum centoj de miliardoj de jaroj, kiuj respondas al la geologiaj eraoj. Tiel estos necesintaj ĉirkaŭ 500 miliardoj de jaroj, por ke la nuna loko de Parizo drivu je 4.000 km. al la nordo sur la supra parto de la kaĉo.

Ĉi tiu teorio pri la formiĝo de la topografiaj terkonturoj estis elvokita antaŭ nelonge en la Domo de Unesko en Parizo dum la dua sesio de la Interregistara Oceanografia Komisiono, fare de profesoro Roger Revelle, scienca konsilisto de la usona Sekretario pri Internaj Aferoj kaj direktoro de « Scripps Institute of Oceanografy » en Kalifornio. S-ro Revelle prelegis memore al profesoro Anton Bruun, unua prezidanto de la Oceanografia Komisiono kaj estro de la dana ekspedicio de la « Galathea », kiu malkaŝis, ke la vivo ekzistas en la grandaj marprofundaĵoj.

LA ORIGINO DE LA TERO SUB LA MARO

La esploroj pri la terorigino estas pli facile entrepreneblaj sur la maro, ĉar nur kelkaj centoj aŭ miloj de metroj da akvo apartigas la observanton disde la suprajo de la profundaj geologiaj tavoloj.

> « La subakva grundo fundamente diferencas de la subkontinenta grundo », deklaris profesoro Revelle. « La kontinentoj konsistas el rokaj masoj relative malpezaj, de 35 ĝis 60 km. dikaj, flosantaj sur la plej densaj substancoj de la terkrusto, similaj al egaj flosoj el skorio aglutinitaj sur la surfaco de giganta fandforno malvarmiĝinta. Sub la maro nur maldika tavolo el skorio kovras la plej densajn rokojn de la krusto ».

Post ĉi tiu klarigo profesoro Revelle listigis la oceanografiajn metodojn alĝustigitajn de post la dua mondmilito kaj la novajn elementojn, kiujn tiuj aldonis al la kono pri nia planedo. Tiel sondiloj precizegaj ebligis ekdesegni la mapon pri la oceana fundo ; kio estas vastega tasko, se oni konsideras, ke la maro kovras 70 procentojn de la tera surfaco, kaj ke la mapo de la elakviĝinta grundo estis fiksita en pasinteco relative antaŭnelonga.

Oni scias nun, ke la grandaj marprofundaĵoj ne situas en la centro de la oceano. Male, la oceanoj estas ĝenerale tranĉapartigitaj en sia mezo de dorslinioj aŭ longaj submaraj montoĉenoj. La fosaĵoj, kie troviĝas la plej profundaj breĉoj de la terkrusto, situas nemalproksime de la marbordoj : en la Pacifiko ekzemple ili sekvas la ĉirkaŭrandon de la oceano.

Ĉi tiu karakterizaĵo de la marprofundaĵo kontribuas por plifortigi la teorion de la konvektaj fluoj, prezentitan de profesoro Revelle. Por apogi sian tezon ĉi tiu montris al sia aŭdantaro unureduktan eksperimentaĵon, per kiu estis videblaj la supreniraj kaj malsupreniraj moviĝoj de la terkrusto. Poste profesoro Revelle klarigis la mekanismon de la konvekto. Ĉar la konduktiveco de la terkrustaj rokoj estas malforta, la varmo produktita en la grandaj profundaĵoj povas eliĝi nur kondiĉe, ke ĝi estu enportita al la surfaco per suprenira moviĝo de la rokoj. Laŭ ĉi tiu teorio la varmofluo devus esti pli intensa super la altaj pintoj (t.e. la submaraj ĉenoj) kaj malpli en la oceanaj fosaĵoj.

LA « DORSLINIO » DE LA OCEANO

« Scripps Institute » volis kontroli surloke la pravecon de ĉi tiu tezo. Ĝi sendis sur la Pacifiko iaman trenŝipon *Spencer F. Baird* ekipitan per vinĉo, kiu ebligis malsuprenigi ĝis profundaĵo de 5.000 metroj unu mezuraparaton, konsistan en ia lanco, kies stango estis provizita je du « thermisters » lokitaj je du metroj unu de la alia. Kiam la pinto de la lanco penetris la grundon de la oceano, tiuj ĉi instrumentoj registris la temperaturon je siaj respektivaj niveloj. Ĉi tiu operacio ebligis konstati, ke la varmoeliĝo estas kvardekfoje pli alta super la dorslinioj ol super la fosaĵoj.

Alispecaj esploroj venis apogi la teorion eldiritan de profesoro Revelle. Je distanco de la nordamerikaj marbordoj, en la nordorienta Pacifiko, oni malkovris serion da profundaj breĉoj, kiuj antaŭeniras en la maron en la okcidenta direkto laŭ distanco de ĉirkaŭ 2.000 mejloj. Nu, la oceanografoj, kiuj mezuris la variadojn de la tera magnetkampo sur la du bordoj de la fendegoj, ekrimarkis, ke la registraĵoj ne respondas. Kio kondukis al la konkludo, ke

vastegaj platoj da tereno sur la margrundo ne nur apartiĝis sed ankaŭ ŝoviĝis unuj kontraŭ la aliaj.

Alveninte al ĉi tiu ŝtupo de siaj klarigoj, profesoro Revelle efektivigis demonstracion, kiu similis prestidigitadon. Translokante la registraĵojn je pluraj centoj de mejloj en kontraŭaj direktoj, li sukcesis koincidigi ilin. Alidire la ŝoviĝoj de la terkrusto estis aparte rimarkeblaj laŭlonge de la fendegoj, fojfoje atingante 700 mejlojn. Relative al ĉi tiu renversiĝo, s-ro Revelle deklaris, la teorio pri kontinenta drivado pritraktas, se tiel diri, minoran problemon.

LA IRREIRO DE ADELAIDO

Kiel lastan argumenton profesoro Revelle elvokis la laborojn de profesoro Blackett el la Universitato de Londono, fakulo pri paleomagnetaj esploroj, t.e. la studo de la magnetkampoj en rokoj de malsasaj epokoj. Profesoro Blackett observis la orientiĝon de la magnetaj kristaloj entenataj en ĉi tiuj rokoj, kaj ilin utiligis kiel « kompasojn » por determini la latitudon, kie ili situis en praaj epokoj. Ĉi tiuj studoj montris, ke dum la 500 miliardoj de pasintaj jaroj Parizo drivis laŭ 4.000 km. al la nordo kaj Denver laŭ 2.400 km. Delhi, « translokiĝante je rapido tre supera », trairis en 150 milionoj de jaroj ĉirkaŭ 4.000 km. ĉiam en la norda direkto ; rilate al Adelaido en Aŭstralio, kiu ŝoviĝis al la sudo, ĝi revenis al sia ekirpunkto post 300 milionoj de jaroj.

Ĉi tiuj rezultatoj venas konfirmi la teorion de la konvektaj fluoj, kiu tamen ankoraŭ estas nur teorio. « Nun necesas fari elprenaĵojn », diris s-ro Revelle, « Ĝis nun ni liveris nenian pruvon vere evidentan ; niaj esploroj ne progresis trans dek metrojn interne de la terkrusto. Sed en la dek venontaj jaroj mi esperas, ke dekduo da ŝipoj entreprenos boradojn je pluraj centoj de metroj profunde en la oceanan subgrundon ».

El « INFORMOJ - UNESKO » n° 407

esperantigis J. T.

Ĉu vi legis : « TIO, KION MI KREDAS », la verkon de Jean Rostand, en esperanta traduko de d-ro Berlot ? Rapidu aĉeti ĝin : nur tri frankojn.

La nacia centra oficejo (34, rue de Chabrol) estos fermita de la 5-a de aŭgusto ĝis la 7-a de septembro 1963.

KOMUNIKAS F-ino G. PERRA el Lyon :

Eraro aperis en la recenzo de la libro « La Profeto » (n° 216, p. 37). Ekzistas ja franca traduko de la verko, aperinta en 1956 en la « Cahiers des Poètes Catholiques » (Edition Casterman) sub la titolo « Le Prophète ».

NI FUNEBRAS.

La 16-an de junio forpasis s-ino Renée Marc, 45-jara fervojistino, tre konata en la grupoj de la Pariza Regiono kaj Centra Montaro ; ŝi foriris bedaŭrata de ĉiuj.

Ĵus ricevita letero informas nin pri la forpaso de s-ino Maillot, la edzino de nia sindona membro Marcel Maillot en Clamart, bone konata de la pariza samideanaro. Li bonvolu trovi ĉi tie la esprimon de nia kunsento.

—o—

ANONCETOJ.

Salajritan mastrumantinon, eventuale kun fil (in)o aŭ nev (in)o, serĉas agema samideano. Posta geedziĝo ebla. Skribu detale al s-ro César Amaudruz, Le Mont sur Lausanne, Svislando.

—o—

Bernard kaj Sylviane Luez ĝojas anonci la naskiĝon de iliaj frato kaj fratino : Evelyne kaj Philippe (la 7. junio 1963).

—o—

En « Gray la jolie » estis eldonita turisma flugfolio, senpage sendata al ĉiuj petintoj, kiuj skribos esperantlingve al « Syndicat d'Initiatives » en « Gray » - Haute-Saône - Francujo.

—o—

Ĉiu esperantisto okupiĝanta aŭ interesita pri vaska lingvo bonvolu sin anonci al s-ro Broise, inĝeniero, Brezolles, Eure-et-Loir.

—o—

Salutkartojn ni atendas el la tuta mondo por nia leterverespero, per kiuj la vivkapablon kaj disvastiĝon de Esperanto ni deziras pruvi al la loĝantaro de nia urbo. Respondo garantiata. Bénik Gyuls, Kis u. 4. Vac. Hungarujo.

—o—

Por aranĝi Esperanto-Ekspozicion helpu per alsendo de bildkartoj al s-ro Vasilij Stanoviĉ, Esperanto-rondo « Flamo », Krivoj Rog 34, USSR.

—o—

Tri familioj serĉas eksterlandan gaston :
— en Kolborn (Nordgermanujo) por knabo aŭ knabino 10-16-jara ;
— en Münster por knabo 16-18-jara ;
— en Schlegelberg/Memmingen (Bavario) por 12 jara knabino.

18-jara knabo el Crailsheim serĉas familion, kiu pretas akcepti lin dum la ĉi-jaraj somerferioj.

Ŝin turni al Trude Düsterhaus, 509 Leverkusen-5, Schubertstr. 27, Germanujo.

SERVICE DE LIBRAIRIE (Extraits)

Nous pouvons fournir tous les livres indiqués dans l'annuaire U.E.A.

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

L'Espéranto, cet inconnu (Ribot) 1,25
Valeur pédagogique de l'Espéranto 0,60
Programme des examens 0,50
ABC à l'usage de ceux qui aiment les lettres (Waringhien) 1,50
Espéranto-Manuel (Chavet-Warnier) avec corrigés 5,00
Manuel d'Etude (Couteaux) 4,50
Manuel d'Initiation (Thaillet) 1,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot) avec corrigés .. 4,80
Ludoviko en Nederlando (P. Delaire) 11,00
Espéranto fil d'Ariane (P. Delaire) 12,50
Plena Gramatiko (vol. I) 12,00
Privilegia Vojo al Lingvoscio (Setälä) 4,00
Dialekto, dialektiko (Dalmaù) 3,50
Lingvo kaj Vivo (Waringhien), bindita 20,00
Manuel de Perfectionnement (Couteaux) 3,00
Lingvaj Respondoj (Zamenhof) 7,50
Esperanta Proverbaro (Zamenhof) 7,50
Esperanto, facila por vi (Walter) 5,40

DICTIONNAIRES, LEXIQUES ET VOCABULAIRES

Dictionnaire Français-Espéranto (Léger & Albault) 20,50
Grand Dictionnaire Espéranto-Français (Waringhien) 30,00
Lexique Espéranto-Français (Léger) 5,40
Naùlingva Etimologia Leksikono (Bastien) 10,00
Plena Vortaro de Esperanto 15,00
Vocabulaire de poche (Bastien) 3,00

HISTOIRE DU MOUVEMENT

Le Docteur Espéranto (M. Ziolkowska) broché 6,50
relié 13,50
La Esperanto-Movado (Stöp-Bowitz & Isbrucker) 3,00
La Internacia Lingvo (Lapenna), bindita 8,50
Leteroj de L.L. Zamenhof (Waringhien) I & II binditaj, kune 20,00
Originala Verkaro de Zamenhof, bindita 18,00
Vivo de Zamenhof (Privat) 4,50
Historio de la Lingvo Esperanto (Privat) 8,50

LITERATURO

Les Héros Existentialistes dans l'œuvre de J.-P. Sartre (Colette Llech-Walter) texte bilingue 2,00
Angla Antologio (Auld & Rossetti) 14,00
La Aventuroj de Marteno Drake (G. Norway), bindita 4,50
La Aventuroj de S-ro Longkrurulo (Uitterdijk) . 2,00
Barbro kaj Eriko (Schneider & Carlsson) 1,00
Brulanta Sekreto (Stefan Zweig) 3,30
Colomba (Mérimée) 1,70
Topaze (M. Pagnol) 10,00
Reĝo Edipo. Antigona (Sofoklo) 10,00
Fabiola (Kardinalo Wiseman) 7,50 ; bindita 12,00
La Forto de l'Vero (Adi) 3,50
La Goja Podio (R. Schwartz) 4,50
La Hundo Kruso (Ballantyne) 2,50
Infanoj en Torento (St. Enghoim) I & II kune 5,60
Invito al Ĉielo (J.D. Sayers) broŝurita 4,50
Karlo (Privat) 1,20
La Karnavalo kaj la Somnambulino (Immermann) 3,30
Malsata ŝtono (R. Tagore), bindita 15,00
Akbar (Brouwer) 5,50
Kiso de la Reĝino (Naĵivin) 3,30
Kredu min Sinjorino ! (Rossetti), bindita 8,50
Miru, Pensu, Ridu (Bennemann), bindita 9,00
La Normandaj Rakontoj (Maupassant), bindita . 17,00
Novaj Esperanto-Historietoj (div. aùtoroj) 3,50
Princino de Marso (Burroughs) 1,70
Sep Vangofrapoj (Aszlanyi) 3,30
Taglibro de Anne Franck, bindita 11,50
La Tempo-Maŝino (H.G. Wells) 1,70
Eroj (M. Boulton) 12,50
Esperanta Antologio. Poemoj, bindita 21,50, broŝ. 18,50
La Floroj de l'Malbono (Beaudelaire) 13,50
Georgo Dandin (Molière) 3,00
Jozefo (Applebaum) 5,60
Kontralte (M. Boulton) 10,00
La Mokindaj Preciozulinoj (Molière) 1,20
Peer Gynt (Ibsen), bindita 11,20
La Revizoro (Gogol) 4,50
Sonĝe sub Pomarbo (Baghy) 10,00
Kiel akvo de l'rivero (Schwartz), bind. 19, br. 15,00
Dana Antologio, bindita 16,50
Quo Vadis (trad. Lydia Zamenhof) 14,00
Koloroj (J. Baghy) 4,50
La Marvirineto, bindita 10,50
Bildlibro pri Bestoj, bindita 11,50

FILOZOFIO & RELIGIO

Tio, kion mi kredas (J. Rostand-Berlot) 3,00
Maksimoj de La Rochefoucauld, franca kaj Esperanto kune (Waringhien) 2,00
La Nova Testamento, bindita 3,00
Sankta Biblio, bindita 10,00
La Vivo de Nia Sinjoro Jesuo (Dickens), bindita 5,00

GEOGRAFIO — VOJAĜADO

Nepalo malfermas la pordon (T. Sekelj) 15,00
Aùstralio — Lando kaj Popolo 3,50
Ekspedicio Kon-Tiki (Heyerdahl), bindita 18,50
Kanako el Kananam (K.-G. Linton) 11,00
Tempesto super Akonkagvo (T. Sekelj) 11,00
Pariza Gvildlibro Ilustrita 3,00
De Parizo al Lazura Marbordo (Rétot) 1,60
La Bela Subtera Mondo (Leander Tell) 10,00

ARTO, SCIENCO & TEKNIKO

Retoriko (Lapenna), bindita 16,50
Atakoj kontraù Gardenplantoj (Neergaard) 15,50
La Vivo de la Plantoj (Neegaard) 11,50
Sekretoj de la Marestaĵoj 7.50
Amuzo per Scienco (Vivian), bind. 6,00

GRAMOFONDISKOJ

Cours d'Esperanto (Ribot) : 6 disques 40,00
7 livrets 45,00
Le cours complet 80,00
Disque de prononciation 4.00
Parolado de Lapenna 8 50
Melodioj (La Espero, Ĉeriz'Tempo, Fontano klara) 12,00
Diversaj Melodioj (kvarvoĉ), ĉiu 10,00

Livres illustrés pour les jeunes (Série de 10) . 10.00

Frais d'expédition et de poste :

20 % jusqu'à 10 NF ; 15 % jusqu'à 20 NF ; et 10 % au-dessus.

Toutes les commandes sont à adresser, avec les fonds, à : Union Française pour l'Espéranto, 34, rue de Chabrol, Paris X[e]. C.C.P. 855-35 Paris.

Sablé-sur-Sarthe. — Imprimerie COCONNIER

Le Gérant : J. GUILLAUME.